

Klimaatverandering is inmiddels voor iedereen (op een verdwaalde president en een handvol klimaatontkenners na) duidelijk zichtbaar. Daarmee groeit de behoefte van investeerders, toezichthouders en andere stakeholders aan *assurance* bij informatie over milieu-, energie- en andere duurzaamheidsprestaties van organisaties. Een exclusieve taak voor accountants?

TEKST MARC SCHWEPPE

Is klimaatverandering een zaak van accountants?

In 1990 presenteerde het Nederlandse automatiseringsbedrijf BSO (Buro voor Systeemontwikkeling), opgericht door Eckart Wintzen, het allereerste milieujarverslag ter wereld. Het was gedrukt op van lommen vervaardigd papier en *The Economist* schreef er lovend over. Toen al toonde een visionaire ondernemer de behoefte om de *carbon footprint* van zijn bedrijf zichtbaar te maken voor de buitenwereld.

We zijn dertig jaar verder. Van accountants wordt inmiddels verwacht dat zij zekerheid toevoegen aan informatie van bedrijven over hun impact op klimaatverandering. Ook dat is niet nieuw, want al in 1991 werd Johan Piet, econoom en milieukundige, de eerste voorzitter van de Vereniging voor Milieu-Accountancy. Duurzaamheid, maatschappelijk verantwoord ondernemen, *integrated reporting*: het accountantsberoep is al decennialang druk met niet-financiële informatie.

Tegelijk zijn niet alle partijen het er anno nu over eens dat de accountant de enige is die daarbij zekerheid mag verstrekken. Zo stelt de Commissie Toezicht Accountancysector (CTA)

dat de accountant zich moet beperken tot een oordeel over prestaties van bedrijven die “redelijkerwijs voorzienbare financiële gevolgen kunnen hebben”. Als financiële gevolgen verder in de toekomst liggen en minder zeker zijn, is het verband met de wettelijke controle wat de CTA betreft “minder evident”. Paul Koster, directeur van beleggersvereniging VEB, ziet dat anders. Volgens hem lijkt de staatscommissie “te negeren dat de geschetste veranderingen

Wat de NBA betreft is de rol van de accountant helder.

zich juist kenmerken door onverwachte en abrupte doorwerking in de financiële resultaten met verstrekken gevolgen voor de continuïteit van de onderneming”.

Publieke management letter

De CTA geeft in haar eindrapportage veel ruimte aan partijen die een uitgesproken idee hebben over de rol van de accountant bij niet-financiële informatie. Sommigen benadrukken dat

assurance verstrekken bij duurzaamheidsinformatie vraagt om specialistische kennis. Wat de NBA betreft is de rol van de accountant helder. “Gezien de financiële dimensie van klimaatrisico’s en -kansen vormt klimaat bij uitstek een onderwerp dat binnen de financiële expertise van de accountant valt”, zo valt te lezen in de publieke management letter (PML) van de beroepsorganisatie over duurzaamheid en de rol van de accountant, getiteld *Klimaat is financieel*. “Zijn kennis op het gebied van administratieve organisatie, interne beheersing, verslaggeving en controle maakt dat hij ook met betrekking tot klimaat een rol van betekenis heeft. Mocht hij op onderdelen over onvoldoende expertise beschikken, dan kan hij altijd specialisten inschakelen”, aldus de publicatie. Het eerste exemplaar van de publieke management letter werd op 21 januari van dit jaar aangeboden aan Ed Nijpels, voorzitter van het Klimaatberaad en drijvende kracht achter het klimaatakkoord uit 2019. Wat hem betreft past een compliment aan het accountantsberoep

KLIMAAT IS FINANCIËEL: SIGNALLEN EN AANBEVELINGEN

De publieke management letter 'Klimaat is financieel' presenteert vier signalen, die elk leiden tot aanbevelingen voor bestuurders, ondernemers, accountants en internal auditors:

- Klimaat ontbreekt in de strategie.
- Klimaat is niet verankerd in de organisatie.
- De verantwoording over klimaatprestaties schiet te kort.
- Accountants moeten meer oog hebben voor klimaatverandering.

De uitgave is als pdf beschikbaar via nba.nl en Accountant.nl. Liever niet uitprinten, aldus de NBA.

voor de wijze waarop het “offensief aan de slag gaat” met duurzaamheid en klimaatverandering. Nijpels werd naar eigen zeggen “op zijn wenken bediend” met de uitgave, na kort daarvoor in een magazine van EY te hebben opgeroepen tot organisatie van een conferentie over ‘Accountant & Parijs’, verwijzend naar de plek waar eerder internationale klimaatafspraken zijn gemaakt.

Planet Finance

Inmiddels heeft de NBA een volgende stap gezet in het bundelen van kennis en ervaring rondom duurzaamheid en niet-financiële informatie, met de oprichting van een community ‘Planet Finance’. Daarin zijn zowel accountants als niet-accountants welkom, die elkaar ook via een LinkedIn-groep kunnen treffen. Belangrijk, want klimaatbeleid en de verantwoording daarover naar het publiek is niet alleen een zaak van accountants, maar zeker ook van de organisatie zelf: bestuurders, financials, internal auditors en uiteindelijk de externe accountant. De publicatie *Klimaat is financieel* benadrukt dat bedrijven en organisaties die nalaten aandacht te besteden aan hun klimaatbeleid steeds meer financiële risico’s lopen: van boetes tot verlies van marktaandeel, bijvoorbeeld als gevolg van reputatieschade. Ook als werkgever worden ze minder interessant.

Daarmee neemt de kans op ‘klimaatbeleid voor de Bühne’ toe. Het publiek juist en volledig informeren over de impact van een bedrijf op onze planeet moet voortkomen vanuit intrinsieke motivatie en oprechte behoefte aan transparantie. Daar is zeker nog winst te behalen. En het vraagt om een scherpe rol van de accountant, aldus de PML: “De accountant zal een balans moeten vinden tussen toenemende maatschappelijke verwachtingen en de mate waarin zekerheid verschaffen mogelijk is (ter voorkoming van *greenwashing*).” De bekende ‘mvo-hoogleraar’ Dick de Waard waarschuwde bijna tien jaar geleden, bij zijn oratie aan de Rijksuniversiteit Groningen, het accountantsberoep al voor de neiging van sommige ondernemingen om zaken graag mooier voor te stellen en de verklaring van de accountant daarbij als uithangbord te gebruiken. “Als de vos de passie preekt, boer let op je kippen.” ←